

**Geurgebiedsvisie buitengebied
Gemeente Alphen aan den Rijn
geurbeleid op basis van de
Wet geurhinder en veehouderij**

Opsteller: B. de Vries	Datum: 12-11-2010	Versie: 1.3	Status: eindconcept
---------------------------	----------------------	----------------	------------------------

**Milieudienst
West-Holland**

Postbus 159
2300 AD Leiden

Inhoud

Samenvatting	2
1 Inleiding	3
1.1 Achtergrond	3
1.2 Aanleiding	3
1.3 Doelstelling	3
2 Wettelijk kader	4
2.1 Wet ruimtelijke ordening	4
2.2 Wet geurhinder en veehouderij	4
2.3 Normstelling	5
2.4 Besluit Landbouw	6
2.5 Overige relevante milieuwetgeving	6
2.6 Ruimte voor gemeentelijk beleid	7
2.7 De procedure	7
3 De uitgangspunten	8
3.1 Positie van de veehouderij	8
3.2 Uitoefenen van nevenactiviteiten	8
3.3 Geurgevoelige objecten	9
3.4 De bebouwde kom	9
4 Visie op het buitengebied	11
4.1 Ruimtelijke, economische en sociale ontwikkelingen	11
4.2 Bedrijfssituatie veehouderijen	11
4.3 Keuze beleidslijn geurhinder	13
Bijlage: beoordeling specifiek locaties	15
Polders in het buitengebied	15
Polders rond Aarlanderveen	15
Polder Steekt	16
Zaanse Rietveld	17
Polder Gnephoek en Vrouwgeest	17
Polder Vierambacht en Oudshoorn	17

Samenvatting

Deze geurgebiedsvisie is uitgewerkt als onderdeel van het pilot Multifunctionele Landbouw voor het bestemmingsplan buitengebied Alphen aan den Rijn oost. In de pilot is een integrale benadering toegepast, waarin verschillende aspecten in samenhang met de ruimtelijke ordening zijn uitgewerkt. Een van deze aspecten is het agrarische geurhinderbeleid. Bij de uitwerking is gebruik gemaakt van de ruimte die de Wet geurhinder en veehouderij biedt.

Na een inleiding worden in hoofdstuk twee van deze visie de spelregels beschreven die gelden voor geurhinder van agrarische bedrijven. In hoofdstuk drie wordt dieper ingegaan op de kansen en beperkingen die deze regels bieden. Hoofdstuk vier bevat de keuzes die op basis van de uitgangspunten uit de structuurvisie worden gemaakt. De doorwerking van deze keuzes op de verschillende polders is in de bijlage uitgewerkt.

Uitgangspunt bij de uitwerking van deze visie is om ruimte te scheppen voor de weidegebonden veehouderij voor verbreding van de activiteiten. In het buitengebied van Alphen aan den Rijn bevinden zich 111 veehouderijen. Tweederde deel van deze bedrijven zijn melkrundveehouderijen, de bedrijven die zich met de weidegebonden veehouderij bezig houden. In deze visie is voor deze categorie bedrijven naar ruimte gezocht. De ruimte die gegeven wordt is: beperking van de afstandsnormen die gelden voor rundvee- en paardenhouderijen, een ruime interpretatie van het begrip nevenactiviteit van agrarische bedrijven en inperking van het begrip geurgevoelige bestemming als het gaat om een agrarische nevenactiviteit. Verder wordt het begrip bebouwde kom, dat van belang is voor de uitvoering van het geurbeleid, nader ingevuld.

De normen voor de intensieve veehouderij worden niet aangepast. Hiervoor blijven de landelijk vastgestelde normen gelden.

De keuzes uit de geurgebiedsvisie moeten worden verwerkt in een gemeentelijke geurverordening om de doorwerking in de ruimtelijke ordening en milieu formeel te regelen.

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Voor stank, veroorzaakt door de agrarische sector, heeft het ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (nu ministerie van Infrastructuur en Milieu) in samenwerking met het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (nu Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie) apart beleid ontwikkeld. Dit heeft geresulteerd in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv), die sinds 1 januari 2007 voor heel Nederland geldt.

Het geurbeleid kan leiden tot knelpunten bij het ontwikkelen van ruimtelijke plannen en ongewenste effecten hebben, zoals toename van stankoverlast door ongelimiteerde uitbreiding van veehouderijen. De Wet geurhinder en veehouderij voorziet in de mogelijkheid om met een gemeentelijke verordening af te wijken van de waarden of afstanden die in de Wet geurhinder en veehouderij zijn opgenomen. In zo'n verordening kan de gemeenteraad voor (delen van) het grondgebied een andere waarde of een andere afstand vastleggen.

In verschillende documenten van de rijksoverheid wordt uiteengezet dat voor de ontwikkeling of verbetering van de vitaliteit van het landelijk gebied een integrale aanpak van doelstellingen nodig is. Afstemming tussen geurregeling en gewenste ontwikkelingen in het ruimtelijk beleid is dan vanzelfsprekend. Door die afstemming ontstaat onder meer ruimte voor een duurzame, vitale landbouw, vergroting van toeristisch-recreatieve mogelijkheden, hergebruik van agrarische bebouwing en nieuwbouw in het landelijk gebied. De gemeenteraad is bevoegd om bij gemeentelijke verordening een andere waarde of afstand vast te stellen dan de wettelijke waarden en afstanden uit de Wgv.

1.2 Aanleiding

Met de Structuurvisie Buitengebied is de lijn voor de ontwikkeling van Alphen aan den Rijn als 'Stad in het Groene Hart' uitgezet. De visie kent nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden aan het Buitengebied toe, die de kwaliteit van het gebied moeten versterken. Om de ontwikkelingsmogelijkheden te optimaliseren heeft de gemeente Alphen aan de Rijn besloten om geurbeleid op te stellen.

Bestemmingswijzigingen, die passen bij het karakter van het gebied, moeten mogelijk zijn. Dit kan gaan om een functiewijziging van bedrijfs- naar burgerwoning, maar ook om het ontwikkelen van nevenactiviteiten door agrarische bedrijven.

1.3 Doelstelling

Er is een goede balans tussen wonen, recreëren en agrarische bedrijvigheid in het buitengebied. Voor de weidegebonden agrarische sector is er ruimte voor ontwikkeling. Daarnaast biedt het buitengebied een goede milieukwaliteit voor wonen, recreëren en niet-agrarische bedrijvigheid. In deze visie wordt de (geur)ruimte gegeven, voor versterking van de weidegebonden agrarische ontwikkeling.

2 Wettelijk kader

2.1 Wet ruimtelijke ordening

Bij het opstellen van ruimtelijke plannen moet er voor worden gezorgd, dat er een goed woon- en verblijfsklimaat heerst op plaatsen waar de vestiging van een (geur)gevoelig object mogelijk wordt gemaakt. Dit aspect maakt deel uit van de milieukwaliteit voor de niet-agrarische bestemmingen. Daarnaast moet worden voorkomen dat bestaande veehouderijen in hun bedrijfsvoering worden belemmerd. Om de milieuocontouren te bepalen moet in de ruimtelijke ordening worden uitgegaan van de “omgekeerde werking” van de milieuregelgeving. In de bestemmingsplantoets wordt getoetst of ter plaatse van de te bestemmen geurgevoelige objecten voldaan kan worden aan de eisen die de milieuregelgeving stelt. De geplande geurgevoelige objecten moeten buiten de geurcontouren en vaste afstandscontouren van de aanwezige veehouderijen liggen. Hierbij moet worden uitgegaan van de omvang van de veestapel volgens de verleende vergunning of ingediende melding.

Uit jurisprudentie blijkt dat voor de aan te houden afstanden en geurcontouren in principe moet worden uitgegaan van de randen van het bouwblok. De rand van het bouwblok wordt aangehouden omdat de veehouderij in principe het recht heeft om overal binnen zijn bouwblok te bouwen. In sommige gevallen kan niet het volledige bouwblok worden benut, vanwege de ligging ten opzichte van reeds bestaande geurgevoelige objecten. In dergelijke gevallen gaan wij uit van het reëel te benutten bouwblok. Alleen in het geval dat sprake is van een overbelaste situatie, kan hiervan worden afgeweken. De werkwijze, die dan moet worden gevolgd, staat beschreven in de Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij.

Een bouwplan moet buiten de geurcontouren van de omliggende veehouderijen liggen, om niet blootgesteld te worden aan te veel geurhinder. Bij veehouderijen waarvoor vaste afstanden gelden, moet het plan buiten de minimale afstand plaatsvinden. Binnen de geurcontouren en vaste afstandscontouren rondom de bouwblokken van de veehouderijen, is in principe geen sprake van een goed woon- en leefklimaat. Dit houdt in, dat binnen deze contouren geen nieuwe bestemming mag worden gevestigd, die het realiseren van geurgevoelige objecten mogelijk maakt. Op die manier wordt voor de toekomstige bewoner een goed woon- en verblijfsklimaat gewaarborgd.

2.2 Wet geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (verder Wgv), vormt sinds 1 januari 2007 het toetsingskader voor milieuvergunningen. Ook ruimtelijke plannen worden getoetst aan deze wet volgens de ‘omgekeerde werking’.

In de Wgv staan afstandseisen en geurnormen waaraan de ligging van en geurbelasting door dierenverblijven moeten worden getoetst. De Wgv is nader uitgewerkt in de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv). De normen gelden ter plaatse van geurgevoelige objecten (bijvoorbeeld woningen) en de afstanden gelden tot deze geurgevoelige objecten. De geurbelasting wordt berekend en getoetst met het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning. In de ruimtelijke ordening wordt het model V-Stacks gebieden toegepast.

De Wgv maakt onderscheid in gebieden waar geur wordt waargenomen. In de bebouwde kom wordt geur anders ervaren dan in het buitengebied. Voor bebouwde kom en buitengebied zijn daarom verschillende geurnormen vastgesteld. Ook maakt de wet onderscheid tussen intensieve en extensieve veehouderij. Met intensieve veehouderij wordt het ‘stalgebonden’ houden van o.a. varkens en pluimvee bedoeld, de extensieve veehouderij is de weidegebonden rundveehouderij. Voor dieren die op een intensieve manier worden gehouden is een geuremissiefactor vastgesteld. Voor deze dieren wordt een geurcontour berekend. Voor de rundveehouderij geldt een vaste afstand van het emissiepunt van de stal tot een woning van derden.

Voor de intensieve veehouderijen wordt de geurnorm uitgedrukt in aantallen Europese odour units per volume-eenheid lucht (ou/m³). De geurnorm geldt ten opzichte van een gevoelig object. Over het al-

gemeen is dit een woning. Afhankelijk van de afstand tot deze woning en het aantal dieren, dat op het bedrijf wordt gehouden, kan de vergunning worden verleend of een bestemming worden gewijzigd.

De Wgv schrijft voor op welke wijze het bevoegd gezag de geurhinder van dierenverblijven moet beoordelen, als een veehouder een milieuvergunning aanvraagt. Vanuit het principe 'een goede ruimtelijke ordening', zoals genoemd in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) heeft de Wgv indirect consequenties voor de oprichting van geurgevoelige objecten binnen de geurcontouren van veehouderijen. De werking die de Wgv heeft op de ruimtelijke ordening wordt ook wel aangeduid met de term 'omgekeerde werking'. De geurnormen uit de Wgv zijn bedoeld om mensen in de omgeving van een veehouderij te beschermen tegen overmatige geurhinder. Omgekeerd moet het bevoegd gezag dan ook niet toestaan dat inwoners zich blootstellen aan die overmatige hinder door het realiseren van een geurgevoelig object binnen een geurcontour toe te staan.

De Wgv geeft het college van burgemeester en wethouders de mogelijkheid om voor de geurnormering lokaal maatwerk te leveren, door de normen of afstanden binnen een wettelijke marge voor een bepaald (deel)gebied te wijzigen. Dit is geen verplichting, maar de gemeente kan het gebiedsgericht geurbeleid als sturingsinstrument gebruiken. Als wordt besloten om gebruik te maken van het instrumentarium, dan moet aan een aantal randvoorwaarden worden voldaan.

- de huidige en de te verwachten geursituatie vanwege de veehouderijen in het gebied;
- het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging;
- de noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu.

Daarnaast moet er ook een relatie zijn met de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied, of moet er sprake zijn van een afwijkende relatie tussen geurbelasting en geurhinder.

In het buitengebied van Alphen aan den Rijn vormt de ruimtelijke inrichting in relatie met de ontwikkelingsmogelijkheden van de rundveehouderijen de aanleiding om een geurverordening vast te stellen.

2.3 Normstelling

De Wet geurhinder en veehouderij biedt zoals gezegd de mogelijkheid om binnen een bepaalde bandbreedte een andere geurnorm of afstandsnorm vast te leggen, dan de standaardwaarde uit de wet. De gewijzigde waarden en afstanden treden in de plaats van de wettelijke normstelling en worden dus bij vergunningverlening gehanteerd. Voor de geurgevoelige objecten wordt een onderscheid tussen een ligging binnen of buiten de bebouwde kom gemaakt.

Bandbreedte geur intensieve veehouderij (geurnormen)

Het geurgevoelig object is gelegen in een	waarde geurbelasting [ouE/m ³]		
	norm	bandbreedte	
		minimaal	maximaal
binnen bebouwde kom	2,0	0,1	8,0
buiten bebouwde kom	8,0	2,0	20,0

Bandbreedte rundveehouderij (afstandsnormen)

Het geurgevoelig object is gelegen in een	Afstand in meters		
	norm	bandbreedte	
		minimaal	maximaal
binnen bebouwde kom	100	50	100
buiten bebouwde kom	50	25	50

In het geurbeleid is een relatie gelegd tussen geurhinder en milieukwaliteit. Er is sprake van geurhinder als mensen zijn blootgesteld aan geur en dat als hinderlijk ervaren. Deze relatie geldt met name

voor de intensieve veehouderij. Voor rundveehouderijen is geen verband gelegd met een beoordeling van het leefklimaat.

2.4 Besluit Landbouw

De meeste veehouderijen in de gemeente Alphen aan den Rijn vallen onder het Besluit landbouw. Het is daarom van belang om te bepalen wat de consequenties zijn van een geurverordening op deze categorie bedrijven.

Het Besluit landbouw is bedoeld voor de meest voorkomende agrarische bedrijven. Deze bedrijven hoeven geen milieuvergunning aan te vragen, maar kunnen volstaan met een melding. Onder het besluit kunnen maximaal 200 stuks melkrundvee, 50 geiten; 50 konijnen, pelsdieren, 50 paarden en 50 mestvarkeneenheden (ten hoogste 50 schapen gedurende de aflamperiode niet meegerekend) worden gehouden. Het Besluit landbouw geldt niet voor bedrijven, die op minder dan 100 meter van de bebouwde kom liggen en bedrijven die op minder dan 50 meter van een woning in het buitengebied liggen. Deze afstanden komen overeen met de standaardafstanden uit de Wet geurhinder en veehouderij. Binnen deze afstanden kan daarom geen milieuvergunning worden verleend. Als er een gemeentelijke geurverordening is vastgesteld, dan kunnen deze afstanden worden verkleind en kan er (in de geurverordening aangewezen gebieden) wel een vergunning worden verleend.

De Wet geurhinder en veehouderij heeft geen rechtstreekse doorwerking op de afstanden, die gelden voor veehouderijen die onder het Besluit landbouw vallen. Als er een afstandsknelpunt optreedt bij een dergelijke veehouderij, biedt de geurverordening geen oplossing. Om gebruik te maken van de mogelijkheden van de geurverordening zal de veehouder een milieuvergunning moeten aanvragen. Bij verlening van de milieuvergunning wordt namelijk getoetst aan de geurverordening. De Rijksoverheid is van plan om het Besluit landbouw te wijzigen, waardoor wel rechtstreeks aan de geurverordening kan worden getoetst. Deze wijziging maakt deel uit van het Besluit Landbouwactiviteiten.

2.5 Overige relevante milieuwetgeving

Wetgeving die ook een rol kan spelen bij de uitvoering van het geurbeleid zijn de Wet ammoniak en veehouderij en de Natuurbeschermingswet uit 1998.

In 2002 is de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) in werking getreden. De Wav vormt een onderdeel van de ammoniakregelgeving voor dierenverblijven van veehouderijen. Deze regelgeving bestaat uit een algemeen emissiebeleid voor heel Nederland, aangevuld met aanvullend zoneringsbeleid. Dit aanvullend beleid is van toepassing op veehouderijen gelegen in een zeer kwetsbaar gebied en in een zone van 250 meter rondom de kwetsbare gebieden. Op grond van de Wav mogen in deze gebieden geen nieuwe veehouderijen opgericht worden en hebben bestaande veehouderijen slechts beperkte uitbreidingsmogelijkheden.

Gebieden die ook gevoelig zijn voor ammoniakemissie zijn de Natura-2000 gebieden. Natura-2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden. Natura-2000 gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998. De toename van de stikstofdepositie op gevoelige Natura-2000 gebieden is niet zonder meer mogelijk. Een veehouderij kan door het treffen van (ammoniak) reducerende maatregelen wel een uitbreiding in het dieraantal bewerkstelligen, zonder dat dit een toename van de ammoniakemissie en stikstofdepositie tot gevolg heeft.

De zeer kwetsbare gebieden die als voor verzuring gevoelig zijn aangewezen, moeten binnen de door de provincie vastgestelde ecologische hoofdstructuur liggen. Op de kaart van de provincie met de ecologische hoofdstructuur zijn twee gebieden in de regio aangegeven. Dit zijn de Nieuwkoopse plassen & de Haeck en de Noord- en Zuideinderpolder. In dit kader is de Noord- en Zuideinderpolder beoordeeld als niet voor verzuring gevoelig. Het betreft een ecologische verbindingzone met vooral een agrarisch karakter. De Nieuwkoopse plassen zijn aangewezen in het kader van Natura 2000. Dit gebied is wel voor verzuring gevoelig.

2.6 Ruimte voor gemeentelijk beleid

Het traject om te komen tot een geurverordening kent een aantal stappen. De eerste stap is het inventariseren van de huidige geursituatie in de gemeente. In deze stap wordt de geurbelasting van de veehouderijen geïnventariseerd en bij elkaar opgeteld. Deze stap wordt een quick scan genoemd, omdat het de bedoeling is dat op eenvoudige wijze inzicht wordt gegeven in gebieden waar knelpunten zijn ontstaan.

In de quick scan, die voor gemeente Alphen aan den Rijn is uitgevoerd (rapport datum 11 januari 2010), zijn de ruimtelijke ontwikkelingen, de huidige vergunde geursituatie en de mogelijke toekomstige geursituatie in kaart gebracht. De quick scan maakt duidelijk op welke aandachtspunten het geurbeleid zich moet richten. Daarnaast is ook de geursituatie bij een ongebreidelde groei van de intensieve veehouderij uitgewerkt. Deze situatie geeft een hoge geurbelasting in een groot deel van de gemeente. Dit scenario is ongewenst en tevens onrealistisch, omdat daarin is uitgegaan dat alle (ook weidegebonden) veehouders overgaan op de stalgebonden, dus intensieve veehouderij. Deze ontwikkeling wordt in de structuurvisie en het bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt.

De resultaten van de quick scan worden tegen het licht gehouden van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling binnen de gemeente. Hiermee wordt overgegaan tot de tweede stap om te komen tot een verordening; de gebiedsvisie. In deze stap worden de gebieden waar zich knelpunten voordoen nader bekeken. In de gebiedsvisie wordt een afweging gemaakt in hoeverre wijziging van de geurnorm een oplossing kan bieden voor de knelpunten in het gebied.

In de laatste stap, de geurverordening, krijgt de gebiedsvisie een juridische basis. In deze stap worden geurnormen en vaste afstand per gebied vastgelegd. Dat wil zeggen, dat bij toekomstige vergunningverlening aan agrarische bedrijven en ruimtelijke plannen wordt getoetst aan de normstelling uit de geurverordening.

2.7 De procedure

De rechtsbescherming ten aanzien van de gemeentelijke geurverordening is gelijk aan die van elke andere volgens de Gemeentewet vastgestelde verordening. Tegen een dergelijke verordening staat in beginsel geen beroep open bij de bestuursrechter. Als ervan uit wordt gegaan dat het bevoegd gezag binnen de bandbreedte en de criteria uit de Wet geurhinder en veehouderij beleidsvrijheid heeft en er rekening wordt gehouden met de democratische legitimatie van de gemeenteraad, kan een dergelijk beroep ook achterwege blijven.

De gemeente Alphen aan den Rijn heeft een inspraakverordening vastgesteld (datum 15 april 2006), die de inspraakprocedure regelt met betrekking tot het opstellen van beleid. Op basis van de inspraakverordening wordt de ontwerp geurverordening 6 weken ter inzage gelegd, voordat deze aan de raad ter vaststelling wordt aangeboden. In deze 6 weken kunnen belanghebbenden hun zienswijze op de verordening kenbaar maken. Tijdens de inzage periode wordt een voorlichting gegeven over het voorgenomen beleid. Het college verzamelt de zienswijzen en maakt ter afronding van de inspraak een eindverslag op. Dit eindverslag wordt met de verordening aan de gemeenteraad aangeboden. Door het volgen van deze procedure kan de gemeenteraad alle belangen meewegen alvorens de verordening vast te stellen. Zoals eerder aangegeven is er geen beroep mogelijk tegen de verordening. Dit betekent dat als belanghebbenden het niet eens zijn met de normen zoals deze na behandeling in de gemeenteraad in de verordening zijn vastgesteld, deze normen alleen bestreden kunnen worden in een concrete procedure bij een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer, of een procedure in het kader van de Wet op de ruimtelijke ordening.

3 De uitgangspunten

3.1 Positie van de veehouderij

Uitgangspunt is het behoud van het open weidekarakter van het buitengebied. Op dit moment zijn het de agrariërs die met hun koeien en schapen het weidegebied beheren. In de structuurvisie is aangegeven dat de grondgebruikers in het buitengebied een rol en verantwoordelijkheid hebben in het duurzame beheer van het gebied. Grondeigenaren kunnen ondernemen mits de ontwikkeling bijdraagt aan de gewenste kwaliteit van het gebied. Agrariërs worden hiermee, als belangrijkste beheerders van het buitengebied, in een andere positie geplaatst.

Niet alleen het beheer van de grond is onderhevig aan een nieuwe kijk. Ook op het gebruik van gebouwen wordt in de structuurvisie een ander uitgangspunt gegeven. Gebouwen moeten kunnen worden gebruikt en verbouwd. Iedere grondeigenaar- veehouder of niet- moet in bestaande gebouwen kunnen ondernemen, als dit maar bijdraagt aan de eigenheid van het gebied. Agrarisch grondgebonden bedrijven zijn de dragers van het grootste deel van het buitengebied. Zij zullen daarom in de eerste plaats creatief moeten omgaan met het benutten van bestaande gebouwen en nieuw moeten kunnen bouwen voor hun bedrijfsontwikkeling, gericht op de gebiedskwaliteiten. Agrariërs die stoppen met hun bedrijf mogen hun stal blijven gebruiken, ook al zijn ze formeel geen bedrijf meer.

3.2 Uitoefenen van nevenactiviteiten

Met de lijn die is uitgestippeld krijgt de economie op het platteland een nieuwe impuls. De economische verbreding is gericht op rendabel beheer of gebruik, of op zelfstandige exploitatie gericht op continuïteit. Grondeigenaar kunnen met voorstellen komen. In de praktijk zal het hierbij gaan om nevenactiviteit bij het agrarisch bedrijf of een aanpassing van de activiteiten binnen bestaande agrarische bedrijfsgebouwen. Bij de beoordeling van de activiteiten op basis van de Wet milieubeheer kan dit tot knelpunten leiden. Voor de Wet milieubeheer wordt nagegaan of er sprake is van 'een inrichting'. Er is sprake van een inrichting als het gaat om de uitoefening van een activiteit in bedrijfsmatige omvang, die binnen een zekere begrenzing wordt verricht. Activiteiten worden als één inrichting beschouwd als ze tot eenzelfde onderneming of instelling behoren, onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben en in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen.

De lijn die in de structuurvisie voor de agrarische bedrijven is uitgezet vraagt om een ruime beoordeling van het begrip inrichting. De gemeente Alphen kiest expliciet voor een ruime interpretatie van het begrip inrichting bij nevenactiviteiten van agrarische bedrijven. Als er sprake is van (neven) activiteiten bij de boer, dan vormen deze activiteiten samen met het agrarische bedrijf één inrichting. De boer wordt dus niet gezien als verhuurder van een bedrijfsruimte ten behoeve van activiteiten van derden. Activiteiten bij de boer moeten echt gezien worden als activiteiten (als onderdeel van de bedrijfsvoering) van de boer¹.

In de praktijk leveren de nevenactiviteiten regelmatig tot discussie, bijvoorbeeld bij zorgactiviteiten. Veelal zijn hierbij zorginstellingen betrokken, die dan als derde partij worden gezien. Voor het buitengebied van Alphen aan den Rijn wordt gesteld, dat er een duidelijke functionele binding is. Dit maakt deel uit van het concept 'activiteiten bij de boer'. Er is daarom sprake van één inrichting.

Infomil geeft op haar website aan dat nevenactiviteiten onder het Besluit landbouw mogelijk zijn. Zolang er in hoofdzaak sprake is van een inrichting zoals genoemd in het Besluit, mogen naast de hoofdactiviteit kleinschalige nevenactiviteiten worden uitgevoerd. Dit kunnen bijvoorbeeld zijn: beperkte horeca-activiteiten, verblijfsrecreatie, verlening van zorg, de stalling van caravans of de verkoop van landbouwproducten.

¹ Deze stelling kan nog wel eens tot problemen leiden bij juridische toetsing. Er is al veel geschreven over het begrip inrichting, de interpretatie is niet altijd eenduidig. Dus bij de rechter kan de beschreven ruime interpretatie worden afgewezen.

3.3 Geurgevoelige objecten

Bij de uitvoering van het agrarisch geurbeleid richt de aandacht zich op de ‘geurgevoelige objecten’ in de omgeving van de veehouderijen. De interpretatie van deze term is hierbij van groot belang.

Een geurgevoelig object is in de wet gedefinieerd als:
gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt.

Alleen een gebouw kan een geurgevoelig object zijn. Duidelijk is dat een woning een geurgevoelig object is, mits deze een positieve planologische bestemming heeft en geschikt is om in te wonen. Of een ander gebouw een geurgevoelig object is, moet worden beoordeeld aan de hand van de criteria die in de definitie zijn opgenomen.

1. Het gebouw is bestemd voor menselijk verblijf.

In de toelichting op de wet staat dat de locatie volgens een positieve planologische bestemming een functie moet hebben voor menselijk verblijf. Bijvoorbeeld in een kantoorgebouw, werkruimte of expeditieruimte kunnen mensen verblijven.

2. Het gebouw is blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk verblijf.

Het gebouw moet zodanig zijn uitgevoerd dat het mogelijk is om in het gebouw te verblijven. Als aan het voorgaande wordt voldaan zal dit in de praktijk normaal gesproken het geval zijn. Andersom hoeft dit echter niet het geval te zijn.

3. Het gebouw wordt permanent of op daarmee vergelijkbare wijze voor menselijk verblijf gebruikt.

In de wet is niet aangegeven wat onder permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik wordt verstaan. Waar de grens ligt in de mate van gebruik moet uit jurisprudentie blijken. Er wordt vanuit gegaan en dat wordt bevestigd door jurisprudentie, dat bedrijfsgebouwen, waarin vrijwel dagelijks gedurende langere tijd meerdere mensen aanwezig zijn, kunnen worden aangemerkt als geurgevoelig object.

De mogelijkheid om binnen een agrarisch bedrijf nevenactiviteiten uit te oefenen vormt samen met de interpretatie van de term ‘geurgevoelige object’ de kern van het geurbeleid van gemeente Alphen. Op grond van dezelfde motivatie, die voor de ruime beoordeling van de nevenactiviteiten bij de boer is gegeven, wordt voor geurgevoelig object een beperkte interpretatie toegepast. Activiteiten bij de boer maken deel uit van de bedrijfsvoering van de boer. Het beschermingsniveau ten aanzien van geurhinder voor deze nevenactiviteiten wordt gelijk gesteld met het beschermingsniveau dat voor de boer en zijn gezin wordt aangehouden. Een nevenactiviteit bij de boer wordt dus niet als (los van de bedrijfsvoering staand) geurgevoelig object gezien².

3.4 De bebouwde kom

Bij de toepassing van de geurnormering speelt het begrip ‘bebouwde kom’ een grote rol. De geurnormen, die binnen de bebouwde kom worden gehanteerd, zijn 2 tot 4 keer zo streng als de normen buiten de bebouwde kom. Een duidelijke begripsomschrijving is daarom van groot belang bij het maken van heldere en reproduceerbare afwegingen rondom geurhinder en veehouderij.

Het begrip is in de Wet geurhinder en veehouderij niet gedefinieerd, evenmin als in de Wet ruimtelijke ordening. In toelichting bij het wetsvoorstel van de Wgv is aangegeven dat de grens van de bebouwde kom niet wordt bepaald door de Wegenverkeerswetgeving, maar door de aard van de omgeving. Met ‘binnen een bebouwde kom’ wordt bedoeld: op korte afstand van elkaar gelegen bebouwing geconcentreerd tot een samenhangende structuur. De bebouwde kom is een gebied met aaneengesloten bebouwing met een woon- en verblijffunctie, waarin veel mensen per oppervlakte-eenheid aanwezig zijn.

² Ook deze interpretatie is juridisch aanvechtbaar.

InfoMil concludeert in haar handleiding, dat het voor de hand ligt om voor de grenzen van de bebouwde kom aan te sluiten bij wat in de ruimtelijke ordening (het bestemmingsplan) daaronder wordt verstaan.

In het streekplan van de provincie worden bebouwingscontouren (rode contouren) gegeven. Deze contouren vormen de begrenzing tussen het landelijk en bebouwd gebied. Hier wordt in de gemeente Alphen aan den Rijn bij de beoordeling van de begrenzing van de bebouwde kom op aangesloten. In het landelijk gebied komt op een aantal plaatsen lintbebouwing voor. Woningen die geconcentreerd zijn gelegen in een lintbebouwing worden in het algemeen niet als bebouwde kom beschouwd, omdat daar geen sprake is van een tweedimensionale bebouwingsstructuur. Om lintbebouwing tot 'bebouwde kom' te maken is een stratenstructuur met bebouwing met woon- of verblijffunctie achter, of dwars op de lintbebouwing nodig³.

³ In de praktijk kan verdichting van lintbouw tot knelpunten m.b.t. het geurbeleid leiden. Als bebouwing achter de oorspronkelijke structuur wordt ontwikkeld kan dit gebied worden bestempeld als bebouwde kom. Binnen dit gebied gaan daardoor de strenge geurnormen gelden voor de omliggende agrarische bedrijven.

4 Visie op het buitengebied

4.1 Ruimtelijke, economische en sociale ontwikkelingen

Op het platteland vinden veel veranderingen plaats. Het aantal agrarische bedrijven loopt terug. Steeds minder mensen zijn werkzaam in de landbouw. Hiermee komt de leefbaarheid op het platteland onder druk te staan. De gemeente slaat met ontwikkelingsplanologie voor het buitengebied een nieuwe weg in. Het gaat niet alleen om een andere visie, maar ook om een andere manier van doen. Het toe te passen instrumentarium (waaronder het geurbeleid) moet hiervoor geschikt worden gemaakt. De regels worden niet op een defensieve manier geformuleerd. De bestaande en gewenste kwaliteiten worden als gebiedsdoelen in de bestemmingsomschrijving benoemd. Voor bestaande gebouwen worden kwaliteitsdoelen geformuleerd. Dit aspect is onderdeel van het project Wet- en regelgeving Taskforce multifunctionele landbouw.

De Taskforce multifunctionele landbouw werkt in partnerships met private initiatieven, maatschappelijke organisaties en overheden aan versnelling, verbinding en vernieuwing in de multifunctionele landbouw. Vanuit een landelijke sectorbrede aanpak worden programma's opgesteld. Binnen deze programma's worden in gezamenlijkheid de belangrijkste generieke knelpunten en kansen uitgediept door middel van o.a. pilots, onderzoeken en bijeenkomsten. Concreet streeft de Taskforce naar omzetverdobbeling van de multifunctionele landbouw in de periode 2008-2012.

De multifunctionele landbouw speelt vanuit haar agrarische identiteit op een unieke manier in op de groeiende vraag naar rust, ruimte en plattelandsbeleving. De sector verbindt de maatschappij met het platteland en verbindt ook agrarische ondernemers met de maatschappij.

Ook draagt deze vorm van landbouw bij aan het leefbaar houden van het platteland door meer en nieuwe (economische) activiteit in het buitengebied te brengen. Tot de multifunctionele landbouw behoren agrarische bedrijven die naast hun veehouderij-, akkerbouw- of tuinbouwbedrijf andere activiteiten uitoefenen, gekoppeld aan het primaire landbouwbedrijf. Deze activiteiten zijn zorglandbouw, recreatie, agrarische kinderopvang, boerderijeducatie, agrarisch natuur- en landschapsbeheer en/of de productie en verkoop van streekproducten.

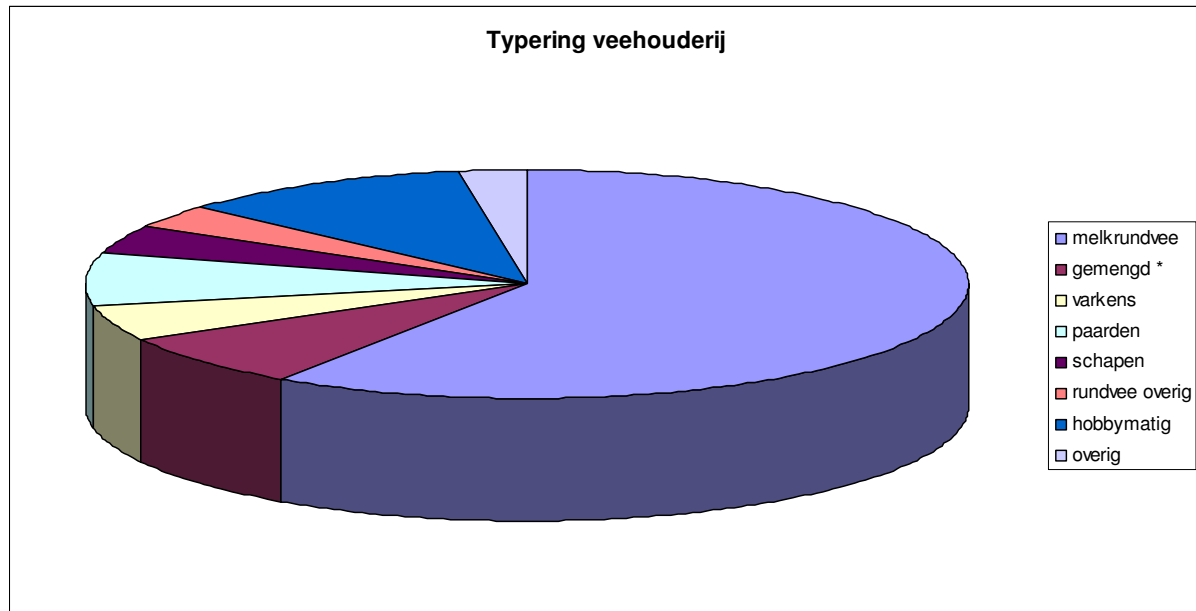
De basis voor multifunctionele landbouw werd een aantal jaren geleden gelegd. De grondleggers van de multifunctionele landbouw reageerden op kansen en knelpunten in de productielandbouw en op signalen uit de samenleving. Ze constateerden een groeiende kloof tussen stad en platteland en problemen met de maatschappelijke inbedding van het agrarisch bedrijf. Ze bedachten allerlei nieuwe combinaties die vanuit de cultuur, locatie en veelzijdigheid van het agrarisch bedrijf meerwaarde konden bieden voor de maatschappij. De laatste jaren hebben ondernemers van binnen en buiten de agrarische sector deze concepten op professionele wijze doorontwikkeld. Zo ontstonden er franchiseconcepten, zoals de Landwinkel en Agrarische Kinderopvang. Ook kwamen er samenwerkingsverbanden tot stand tussen de landbouw en grotere marktpartijen op het gebied van onder andere regionale voedselketens, real food, zorg en natuur. Op deze manier is de economische en maatschappelijke impact van de multifunctionele landbouw in 15 jaar tijd snel toegenomen.

Gemeente Alphen aan den Rijn stelt in het kader van de multifunctionele landbouw ook paardenbeleid vast. De recreatiebehoefte op het platteland biedt kansen voor de paardensector. In het paardenbeleid wordt aangegeven hoe deze economische ontwikkeling kan worden inzet voor de gebiedskwaliteiten van landschap en economie.

4.2 Bedrijfssituatie veehouderijen

In de gemeente Alphen aan den Rijn zijn 121 veehouderijen gevestigd. Ongeveer tweederde van deze bedrijven is actief in de melkrundveehouderij. Veel melkrundveehouderijen beschikken over een beperkt aantal andere dieren, zoals schapen of paarden. Een beperkt aantal houdt naast rundvee ook varkens. Deze categorie staat in onderstaande tabel als gemengd aangegeven. De nevenactiviteit varkenshouderij vormt bij deze bedrijven een aanzienlijk deel van de totale bedrijfsvoering. Het gaat hierbij

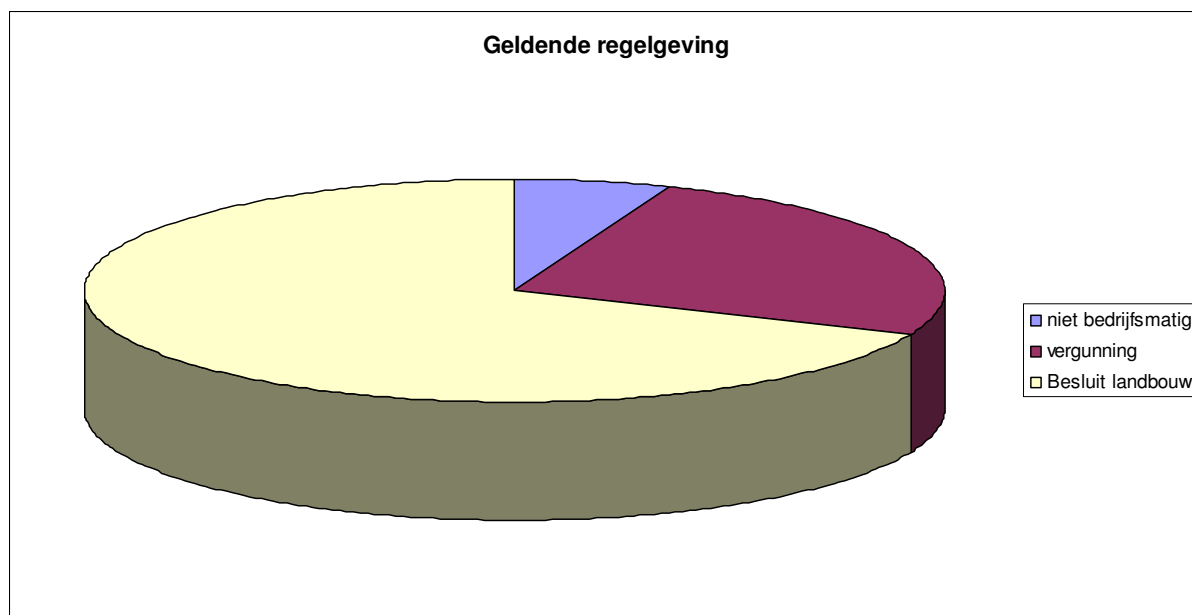
om 9 bedrijven. Bij 6 bedrijven richt zich de aandacht volledig op de varkenshouderij. In de paardenhouderij, totaal 9 bedrijven, zien we een breed spectrum van hobbymatig tot professioneel opererende maneges. De schapenhouderij vorm vooral een nevenactiviteit, maar door 5 bedrijven wordt deze tak grootschalig toegepast. Een klein aantal bedrijven houdt zich bezig met het fokken van slachtvee. Verder zijn er een aantal veehouderijen actief in een omvang die gezien moet worden als hobbymatig. Waarschijnlijk is dit een voortvloeisel uit bedrijfsbeëindigingen. Ten slotte is er nog een restcategorie, waarin 2 pelsdierenbedrijven en een geitenhouderij zijn opgenomen.

*) betreft de combinatie van rundveehouderij en varkenshouderij.

Van deze 121 bedrijven worden bij 23 bedrijven alleen dieren gehouden waarvoor in de Regeling geurhinder en veehouderij geen omrekeningsfactor is opgenomen. Voor deze bedrijven geldt uitsluitend een afstandeis. Een groot deel van de melkrundveebedrijven houdt ook schapen. Voor schapen is, hoewel ze niet onder de intensieve veehouderij worden gerekend, wel een omrekeningsfactor vastgesteld. Dit betekent dat voor deze categorie dieren geurcontouren worden berekend. In de praktijk gaat het om kleine aantallen schapen, die behoudens de aflamperiode niet op stal worden gehouden. De meeste van deze melkrundveebedrijven met gemengde veebezetting vallen onder het Besluit landbouw.

De reguleringssituatie van de veehouderijen is van belang voor de vaststelling van de geurnormering. Een klein aantal bedrijven (6 %) zijn beoordeeld als 'niet bedrijfsmatig'. Meestal zijn dit agrarische bedrijven die na bedrijfsbeëindiging nog een klein aantal schapen of paarden houdt. Van de bedrijven die onder de Wet milieubeheer vallen beschikt 26 % over een milieuvergunning. Op de overige bedrijven (68 % van het totaal) is het Besluit landbouw van toepassing. De vergunningplichtige bedrijven zijn de grote melkrundveehouderijen, stalgebonden (intensieve) veehouderij en de maneges. De traditionele melkrundveehouderij valt meestal onder de algemeen regels van het besluit.

De geldende regelgeving is van groot belang bij de toepassing van het geurhinderbeleid. De Wgv is verbonden met de vergunningverlening voor agrarische bedrijven. De ‘omgekeerde werking’ in de ruimtelijke ordening geldt ook specifiek bij bedrijven met vergunning. Het Besluit landbouw geeft vaste afstanden, waaraan moet worden getoetst. Deze afstanden zijn door middel van een verordening niet aan te passen. Op termijn zal naar verwachting de Wgv ook rechtstreekse werking krijgen op bedrijven die onder het besluit vallen. Dit zal worden gerepareerd bij de invoering van het Besluit landbouwactiviteiten, of bij de integratie van de agrarische regelgeving in het Activiteitenbesluit. Pas na deze wijziging zal het lokale geurbeleid dat is vastgelegd in een verordening gaan gelden voor de veehouderijen onder algemene regels. Tot die tijd is de reikwijdte van de geurverordening beperkt.

4.3 Keuze beleidslijn geurhinder

De rundveehouderij vormt van oudsher de ruggengraat van de weidegebonden veehouderij in het buitengebied. Veel agrarische bedrijven houden in beperkte mate ander dieren. Dit kunnen schapen zijn, maar ook varkens. De varkenshouderij wordt onder de stalgebonden intensieve veehouderij gerekend. Gemeente Alphen aan den Rijn staat de varkenshouderij als nevenactiviteit toe, maar biedt geen ruimte voor groei van deze bedrijfstak. Dit beleid wordt in het bestemmingsplan buitengebied vastgelegd. Er zal daarom geen toename van de geurproblematiek van de intensieve veehouderij kunnen optreden. Uit de quick scan, die voorafgaand aan de visievorming is uitgevoerd, komt naar voren dat er geen grote geurknelpunten in relatie tot de intensieve veehouderij voorkomen. Op grond van deze constatering en het feit dat er voor de intensieve veehouderij geen groeimogelijkheden worden geschapen, kan worden gesteld dat er geen behoefte is aan lokaal geurbeleid gericht op de intensieve veehouderij. Hiervoor blijft de landelijk geldende standaardnormering gelden.

De belangrijkste aanleiding om geurbeleid te ontwikkelen is het bieden van kansen voor de rundveehouderij voor economisch versterking, door het ontwikkelen van nevenactiviteiten die buiten de traditioneel agrarische activiteiten vallen. Ook wordt er ruimte gegeven om agrarische gebouwen, die niet langer worden gebruikt, voor de uitoefening van het agrarisch bedrijf, een nuttige herbestemming te geven. Daarbij moet worden opgemerkt, dat er geen nieuwbouwlocaties in het buitengebied worden bestemd⁴, maar uitsluitend ontwikkelingsmogelijkheden binnen de bestaande locaties worden gebo-

⁴ Nieuwbouw is wel mogelijk voor uitbreiding/groei van het agrarisch bedrijf.

den. Om de mogelijkheden te verbreden, worden de afstandsnormen die gelden voor rundvee en paardenhouderij verkleind.

Aanvullend op dit geurbeleid wordt nog een visie gegeven op de wijze waarop een aantal begrippen uit de wet en regelgeving moeten worden geïnterpreteerd bij de uitvoering van dit beleid. Het gaat hierbij om de begrippen inrichting, nevenactiviteit, geurgevoelig object en bebouwde kom.

In de uitwerking van het beleid moet ook aandacht worden geschonken aan de milieukwaliteit van het gebied. Voor het buitengebied wordt die gevonden in de integrale benadering die is gekozen. Het beleid is in samenhang met de structuurvisie Buitengebied uitgewerkt, waarbij niet alleen de ruimtelijke aspecten, maar ook sociale en economische aspecten zijn meegenomen. De samenhang biedt voldoende aanknopingspunten om de gewenste kwaliteiten van de gebieden te garanderen.

Bij het agrarisch gebied horen specifieke geuren. Boven een bepaald geurniveau wordt gesproken over geurhinder. De hinderbeleving kan niet op zichzelf worden gezien, maar sluit aan bij de achtergrond van de bewoner, of bezoeker van het gebied waar deze wordt ervaren. Bewoners die in het buitengebied zijn opgegroeid en afkomstig zijn van agrarische bedrijven beleven de geur doorgaans anders dan bewoners van stedelijke centra. Voor bezoekers, of gebruikers van de nieuwe activiteiten, die door het nieuwe plattelandsbeleid mogelijk worden gemaakt, wordt er vanuit gegaan dat deze een vergelijkbare geurbeleving hebben als de plattelandsbewoners.

De beleidskeuzes op een rij:

1. De geurnormen voor intensieve veehouderij worden niet aangepast en blijven:

<i>Het geurgevoelig object is gelegen in een</i>	<i>waarde geurbelasting [ouE/m³]</i>
<i>binnen bebouwde kom</i>	<i>2,0</i>
<i>buiten bebouwde kom</i>	<i>8,0</i>

2. De afstandsnormen voor rundvee- en paardenhouderij worden gehalveerd:

<i>Het geurgevoelig object is gelegen in een</i>	<i>Afstand in meters</i>
<i>binnen bebouwde kom</i>	<i>50</i>
<i>buiten bebouwde kom</i>	<i>25</i>

3. Nevenactiviteiten van agrarische bedrijven maken deel uit van de bedrijfsvoering van het agrarisch bedrijf. Het gaat één bedrijf met agrarische hoofdactiviteit en niet-agrarische nevenactiviteit.

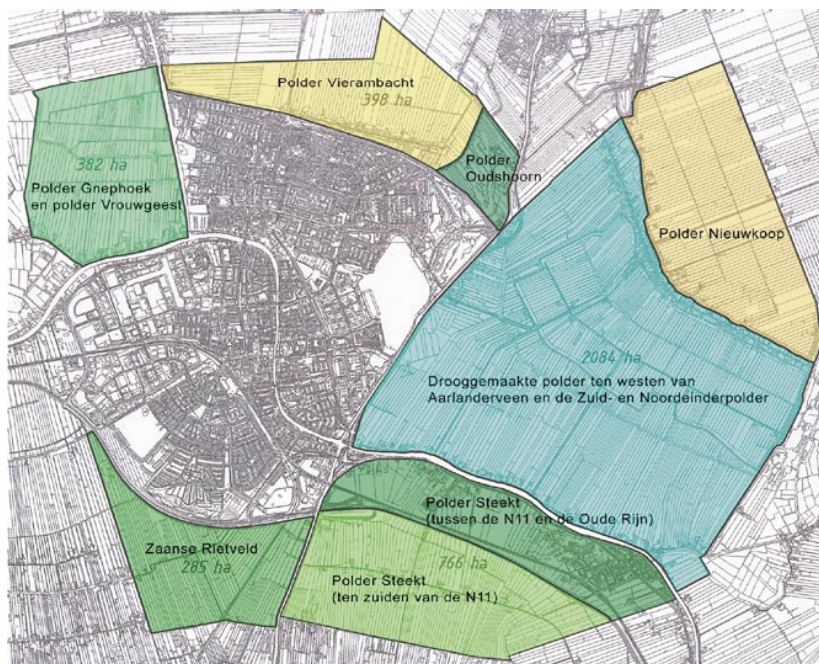
4. Een niet-agrarische nevenbestemming bij een agrarisch bedrijf is geen geurgevoelige bestemming, maar heeft hetzelfde beschermingsniveau als de woning van het agrarische bedrijf.

5. Voor de bebouwde kom wordt zoveel mogelijk aangesloten bij begrenzing in het bestemmingsplan. Lintbebouwing is geen bebouwde kom. Bebouwde kom beschikt over een twee dimensionale stratenstructuur met woon- of verblijfsbebouwing.

Bijlage: beoordeling specifiek locaties

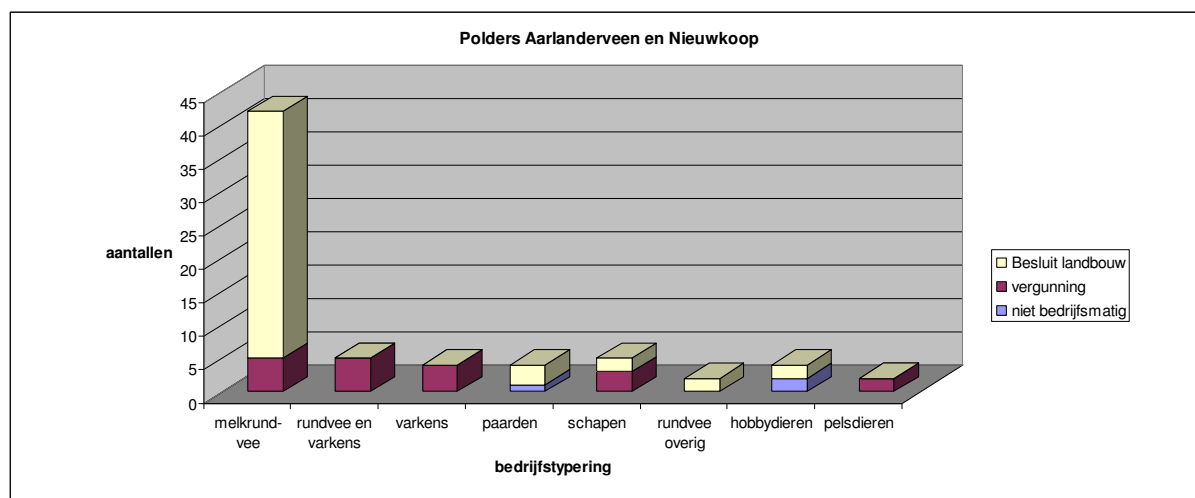
Polders in het buitengebied

Het buitengebied van Alphen aan den Rijn is onderverdeeld in een aantal polders. Per polder zijn in de structuurvisie een aantal specifieke ontwikkelingskeuzes gemaakt. In deze bijlage wordt nagegaan, wat de generieke keuzes uit deze geurgebiedsvisie voor de verschillende polders betekent.

Polders rond Aarlanderveen

Hieronder volgt een overzicht van de situatie in de polder Nieuwkoop, drooggemaakte polder ten Westen van Aarlanderveen en de Zuid- en Noordeinderpolder. In dit gebied wordt ruimte geboden aan de weidegebonden veehouderij.

In het gebied bevinden zich 68 agrarisch bedrijven. Het grootste deel valt onder de melkrundveehouderij, waarop overwegend het Besluit landbouw van toepassing is. Een aantal melkrundveehouderijen

is vergunningplichtig. Dit zijn de bedrijven met meer dan 200 koeien, of bedrijven op geringe afstand van geurgevoelige bestemmingen. Op deze categorie bedrijven is het geurbeleid van toepassing. Veehouders kunnen gebruik maken van de verruiming van het geurbeleid bij de ontwikkeling van nieuwe activiteiten op hun bedrijf.

Varkenshouderijen, grote schapenhouderijen en bedrijven die zowel rundvee als varkens houden, vallen ook onder de vergunningsplicht. Voor deze bedrijven zijn door berekening geurcirkels (odour units) vastgesteld. De paardenhouderij in dit gebied is niet bedrijfsmatig, of is kleinschalig en valt onder het Besluit landbouw. Er zijn dan minder dan 50 paarden op het bedrijf aanwezig.

In het gebied bevinden zich twee pelsdierenbedrijven. Voor deze bedrijfstak geldt een aparte regeling. Deze geurgebiedsvisie gaat hier verder niet op in.

In de polder bevindt zich de plattelandskern Aarlanderveen. In het streekplan is een bebouwingscontour gegeven, die als grens van de bebouwde kom kan worden opgevat. Ten noordwesten en zuidoosten van Aarlanderveen bevindt zich lintbebouwing (Noordeinde en Zuideinde). Dit is geen aaneengesloten (woon) bebouwing. In het lint bevinden zich geen inbreidingslocaties. In het kader van het geurbeleid wordt de lintbebouwing hier liggend buiten de bebouwde kom beschouwd.

Ten zuiden van dit poldergebied ligt Zwammerdam. De zuidelijke begrenzing van de polder wordt gemarkeerd door de Oude Rijn. Aan de Kortsteekterweg, Lindehovestraat en Zierendeweg, die nog net binnen de Zuid- en Noordeinder polder vallen, bevinden zich een aantal varkenshouderijen. Ook hier is sprake van een lintbebouwing. Het grootste deel van het lint wordt beschouwd als liggend buiten de bebouwde kom, de Lindehovestraat wordt echter als behorende bij de bebouwde kom van Zwammerdam gezien.

Binnen de bebouwde kom van Aarlanderveen bevinden zich twee agrarische bedrijven. Deze veehouderijen vallen onder het Besluit landbouw, als gevolg van de overgangsregeling in het vervallen Besluit melkrundveehouderij. De bedrijven hebben geen (agrarische) ontwikkelingsmogelijkheden.

In de lintbebouwing ten noorden van Aarlanderveen ligt aan Noordeinde 4 een bedrijf met melkrundvee en varkenshouderij. Deze veehouderij is buiten de bebouwde kom gelegen. Bij het bedrijf speelt een bestemmingswijziging van bedrijfs- naar burgerwoning. De geurbelasting op de woning ten gevolge van de varkensstal bedraagt $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. De afstand van de rundveestal tot de woning bedraagt 40 m. Bij aanpassing van de afstand in een geurverordening kan aan de afstandsnorm worden voldaan. Er is hier sprake van een acceptabele milieukwaliteit ten aanzien van de geurbelasting nabij de woning. Ten oosten van Aarlanderveen liggen aan de Hogedijk een aantal veehouderijen, onder andere een gemengd melkrundvee- en varkenshouderij. Er is geen sprake van geurknelpunten.

Ten zuiden van Aarlanderveen aan het Zuideinde bevinden zich meerdere veehouderijen. Het Zuideinde wordt hier als lintbebouwing buiten de bebouwde kom beschouwd. Er zijn hier drie bedrijven met een geurcirkel (odour units), de geurbelasting is van beperkte omvang.

In het zuidelijk deel van de Zuid- en Noordeinder polder in de buurt van Zwammerdam bevinden zich een aantal varkenshouderijen. Voor een deel worden deze uitgeoefend in combinatie met melkrundveehouderij. Deze bedrijven vormen samen een flinke geurbelasting. De geurbelasting kan niet toenemen, als gevolg van de beperkingen die in het bestemmingsplan zijn vastgelegd. De varkenshouderij heeft daarom geen groeimogelijkheden in dit gebied. Wel is het mogelijk om meer varkens te houden met dezelfde geuremissie, door toepassing van moderne stalsystemen met nageschakelde technieken (gaswassers). Dit is een tendens die momenteel speelt als gevolg van de ammoniakwetgeving. Het Besluit huisvesting bevat ammoniakreductiedoelstellingen door toepassing van moderne stalsystemen. Deze stalsystemen beperken naast de uitstoot van ammoniak ook de geuruitstoot.

Polder Steekt

PM nog uit te werken.

Zaanse Rietveld

PM nog uit te werken.

Polder Gnephoek en Vrouwgeest

PM nog uit te werken.

Polder Vierambacht en Oudshoorn

PM nog uit te werken.